

Debreceni Ítéltábla
Pf.IV.20.444/2025/8.

A Debreceni Ítéltábla a Répássy Csaba Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Répássy Csaba ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES LAKÓHELYE, FELPERES TARTÓZKODÁSI HELYE) felperesnek -, a dr. Takó Ibolya ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt I. RENDŰ ALPERES NEVE (I. RENDŰ ALPERES CÍME) I. rendű, a Fülöp Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Fülöp Tamás ügyvéd) által képviselt II. RENDŰ ALPERES NEVE (II. RENDŰ ALPERES CÍME) II. rendű, a Wagner Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Wagner Patrícia ügyvéd) által képviselt III. RENDŰ ALPERES NEVE (III. RENDŰ ALPERES CÍME) III. rendű, a dr. Cserbáné dr. Papp Éva ügyvéd (FÉL CÍME) által képviselt IV. RENDŰ ALPERES NEVE (IV. RENDŰ ALPERES CÍME) IV. rendű és Vereczkey Judit törvényes képviselő által képviselt V. RENDŰ ALPERES NEVE (V. RENDŰ ALPERES CÍME) V. rendű alperesek ellen házastársi közös vagyon megosztása és járulékai iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2025. július 9-én meghozott 11.P.20.893/2024/69. számú részítélete ellen a felperes részéről 83. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 1 076 000 (Egymillió-hetvenhatezer) forint, a III. rendű alperesnek 680 000 (Hatszáznyolcvanezer) forint, a IV. rendű alperesnek 1 219 200 (Egymillió-kettőszáztizenkilencezer-kettőszáz) forint másodfokú perköltséget

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés szempontjából releváns tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes házastársak voltak, házasságukat a Tiszaújvárosi Járásbíróság a 2021. november 9-én jogerőre emelkedett .../8. számú ítéletével felbontotta. A felperes és az I. rendű alperes a bontóper során egyezséget kötöttek nagykorú gyermekük tartása és a CÍM alatt lévő, közös tulajdonukat képező ingatlan használatára tekintetében, melynek kizárólagos használatára jelen per I. rendű alperest jogosították fel.

[2] A felperes és az I. rendű alperes az életközösségük fennállása alatt több társaságot tartottak fenn, melynek bevételeiből biztosították a család megélhetését. Az I. rendű alperes főállású anyja volt, illetve a társaságok adminisztratív tevékenységében vett részt. A

2010-es évek elején a vállalkozások fizetéseképtelenné váltak, a közös betéti társaság. 2015-ben felszámolásra került, a közös korlátolt felelősségű társaságot pedig a felperes eladta, azt 2018-ban a cégbíróság kényszertörlesztés útján törölte a cégnyilvántartásból.

[3] A felperes és az I. rendű alperes 2017. karácsonyát az életközösségük megszüntetését követően még együtt töltötték. Ebben az időben már hosszabb ideje anyagi problémákkal küzdöttek és tartoztak – többek között – a II. rendű alperesnek.

[4] A kínai állampolgárságú III. rendű alperes 2013 októberében ismerkedett meg a felperes és az I. rendű alperes közös gyermekével, Zs.-val, aki ekkor már modellkedéssel foglalkozott. A felperes és az I. rendű alperes 2014 szeptemberében két hetet töltött K. ORSZÁGban, majd a III. rendű alperes 2014 decemberében utazott M. ORSZÁGba.

[5] A III. rendű alperes K.-ból, a W. U.-on keresztül több alkalommal pénzt utalt barátnője családja részére, két alkalommal 7000 USD-t, melyet 2015. június 27-én és 2015. július 1-jén a felperes vett fel a W. U. fiókjában. 2016. június 25-én az I. rendű alperes 3000 USD-t, B. Zs. 2016. november 9-én 500 USD-t, 2016. november 21-én 500 USD-t, 2017. február 20-án 2300 USD-t, míg B. G. 2017. április 24-én 1122 USD-t vett fel. A III. rendű alperes saját nyilvántartása szerint 2014. december 21. és 2025. december 25. napja között a családnak 5 000-5 000 USD-t, míg Zs.-án keresztül 2016. október 6. és 2017. június 29. napján további 5 000-5 000 USD-t küldött.

[6] Az I. rendű alperes és a III. rendű alperes között 2019. április 29-én dr. Cs. N. ügyvéd ellenjegyzésével ellátott kölcsönszerződés jött létre, melyben a felek megállapodtak abban, hogy a III. rendű alperes mint kölcsönadó kölcsön ad az I. rendű alperesnek 16 000 000 forintot azzal, hogy ez az összeg már a szerződés aláírását megelőzően átadásra került a kölcsönvevő részére. Az I. rendű alperes kötelezte magát arra, hogy a kölcsön összegét legkésőbb 2020. április 30-án visszafizeti a III. rendű alperesnek. A felek megállapodtak abban, hogy a kölcsön kamatmentes és abban is, hogy a kölcsönadó a különvagyonából adja ezt az összeget.

[7] Ezt követően 2019. május 17-én dr. O. É., dr. K. K. közjegyzőhelyettese előtt .../2. szám alatt az I. rendű alperes tartozáselismerő és egyoldalú kötelezettséget vállaló nyilatkozatot tett a 2019. április 29-én megkötött kölcsönszerződés alapján. Vállalta, hogy 2020. április 30-ig visszafizeti a III. rendű alperes részére a 16 000 000 forintot.

[8] A közjegyzői okirat alapján a III. rendű alperes mint végrehajtást kérő kérelmére dr. K. K. közjegyző helyett dr. B. E. A. 2021. június 15-én végrehajtási záradékot állított ki 16 000 000 forint tőke, továbbá 2020. május 1-jétől kezdődően számított késedelmi kamata megfizetésére. A végrehajtás a CÍM alatti ingatlanból történő kielégítés tekintetében került elrendelésre, a végrehajtást dr. B. T. végrehajtó .../2021. szám alatt foganatosítja, a végrehajtási jog az ingatlan-nyilvántartásba az I. rendű alperes tulajdoni hányadára 2022. augusztus 29-én bejegyzésre került.

[9] A IV. rendű alperes T. városban autójavító műhelyt üzemeltet, ismerték egymást a felperessel és az I. rendű alperessel. A IV. rendű alperes 2017. november 20-án adminisztrátori munkaviszonyt létesített nála.

[10] 2017. karácsonyát követően az I. rendű alperes kölcsönt kért a IV. rendű alperestől arra hivatkozással, hogy a II. rendű alperes felé fennálló 15 000 000 forintos adósságukat szeretnék rendezni. 1 800 000 Ft az I. rendű alperesnek más forrásból rendelkezésére állt, így 13 200 000 forint kölcsönre volt szüksége. 2018. január 3-án az I. rendű és a IV. rendű alperes kölcsönszerződést kötöttek, mely szerint a kölcsön kamatmentesen került átadásra, a 13 200 000 forint kölcsönösszeg visszafizetését az I. rendű alperes legkésőbb 2020. január 3-ig vállalta. Megállapodtak abban, hogy amennyiben a kölcsönvevő a kölcsön visszafizetésével késedelembe esik, az esedékesség napjától évi 15% késedelmi kamatot köteles fizetni a kölcsönadó részére. A felperesnek és az I. rendű alperesnek a II. rendű alperes felé fennálló tartozást nem sikerült rendezni, azonban az I. rendű alperesnek továbbra is anyagi problémái voltak, ezért a IV. rendű alperes által átadott összeget az akkor még kiskorú gyermeke tartására és az ingatlan fenntartására felhasználta, azt felélte.

[11] A IV. rendű alperes biztosítékot szeretett volna látni az általa kölcsön adott pénz visszafizetésére, amire korábban azt az ígéretet kapta az I. rendű alperestől, hogy a felperessel közös tulajdonú ingatlan értékesítési árából fogja ezt az összeget visszafizetni. Az ingatlan eladására azonban nem került sor, ezért az I. rendű alperes 2021. május 10-én dr. Cs. dr. N. A. közjegyző előtt egyoldalú köteleességvállaló és tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amelyet a közjegyző .../2. számon közjegyzői okiratba foglalt. Ebben elismerte, hogy a IV. rendű alperes kölcsönadóval 2018. január 3-án kölcsönszerződést kötött 13 200 000 forint összegben. A tartozáselismerő nyilatkozata alapján a IV. rendű alperes mint végrehajtást kérő kérelmére 2023. január 25-én a közjegyző végrehajtási záradékot állított ki 13 200 000 forint tőke, továbbá 2020. január 3-tól a kifizetés napjáig járó 15% késedelmi kamata vonatkozásában. A végrehajtást dr. B. T. végrehajtó .../2023. szám alatt foganatosítja, a végrehajtási jog az ingatlan-nyilvántartásba az I. rendű alperes tulajdoni hányadára 2023. március 13-án került bejegyzésre. Ezen a napon az ingatlanhányadra jelzálogjog is bejegyzésre került 13 200 000 Ft és járulécai erejéig utalással a 2023. február 17. napján megállapodásra.

[12] A felperes keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperes és a III. rendű alperes között 16 000 000 forint és járulécai erejéig megkötött kölcsönszerződés, továbbá az I. és IV. rendű alperes között 13 200 000 forint és járulécai erejéig megkötött kölcsönszerződés érvénytelen. Kérte, hogy az elsőfokú bíróság keresse meg a földhivatalt, hogy a III. rendű alperes javára a közös tulajdonukat képező ingatlanra bejegyzett végrehajtási jogot, továbbá a IV. rendű alperes javára bejegyzett jelzálogjogot és végrehajtási jogot az ingatlan-nyilvántartásból törölje.

[13] A felperes vitatta az ügyletek tényleges megtörténtét, azonban az érvénytelenség megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy sem közvetlen, sem közvetett tudomása azokról nem volt és az ügyletekhez nem járult hozzá. A bejegyzett végrehajtási jog és jelzálogjog törlése iránti kérelmét a szerződések érvénytelenségére alapította.

[14] Arra hivatkozott, hogy a III. rendű alperes által átutalt összeg a Zs. nevű lánya modellkedéssel megkeresett jövedelme volt, melyet legálisan nem tudott volna behozni M. országra, ezért került sor az átutalásra. Állította, hogy kölcsönt a III. rendű alperestől nem kért. IV. rendű alperes vonatkozásában pedig előadta, hogy nem tudott a kölcsönről, nem az ő ötlete volt a IV. rendű alperestől kölcsönt kérni.

[15] A felperes a házastársi közös vagyon megosztása körében kérte a CÍM alatti ingatlan közös tulajdonának – általa megváltással történő – megszüntetését, továbbá kérte az I. rendű alperes többlethasználati díj megfizetésére kötelezését.

[16] Az I. rendű alperes a szerződések érvénytelensége tekintetében kérte a felperes keresetének az elutasítását. Állította, hogy mindkét kölcsönszerződés érvényes, a kölcsön ténye valós volt és a tartozás jelenleg is fennáll, mindkét szerződés alapját képező ügyletről a felperesnek tudomása volt.

[17] A közös tulajdon megváltással történő megszüntetését nem ellenezte, azonban az ingatlan forgalmi értékét és a megváltási ár számítását a felperestől eltérően jelölte meg.

[18] A III. rendű alperes felé fennálló tartozást közös tartozásként kérte figyelembe venni, míg az I. rendű alperes a IV. rendű alperes felé fennálló kölcsöntartozást a saját tartozásának tekinti és akként kérte elszámolni a vagyonmegosztás során.

[19] A III. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy 2015 decemberétől kezdődően 2017. november 10-ig adott kölcsönt hol átutalással, hol készpénzben történő átadással a jelenlegi felesége családjának, tekintettel arra, hogy nehéz anyagi helyzetben voltak. Előadta, hogy a felperes tudott a kölcsönről, hiszen az I. rendű alperessel együtt kért kölcsönt tőle, bizonyos összegeket a felperesnek adott át, illetve a felperes vett fel. Előadta, hogy Zs.-val 2020. július 20-án házasodtak össze, ezt megelőzően szeretne volna az ügyletet rendezni, mert ezt a saját különvagyona terhére adta kölcsön a Zs.-szüleinek. Az ő kérésére került sor a kölcsönszerződés aláírására, majd közjegyző előtt a tartozáselismerő nyilatkozat megtételére. Az összeget táblázatban vezette, ezt az akkori árfolyamon számolta ki és mindent összevetve összesen 16 000 000 forintot adott kölcsön a felperes és az I. rendű alperes részére.

[20] A IV. rendű alperes is a kereset elutasítását kérte. Egyrészt vitatta a felperes keresetösszege jogát és állította, hogy az érvénytelenség megállapítására jogi érdeke a felperesnek nem állt fenn. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy a felperes által megkötött kölcsönszerződés nem érvénytelen, ehhez jogszabály az érvénytelenség jogkövetkezményét nem fűzi, harmadlagosan pedig arra, hogy a felperes tudott a kölcsönszerződés megkötéséről, az I. rendű alperes kifejezetten a vele történő megbeszélés alapján kérte tőle kölcsön az összeget. A közjegyzői okiratba foglalásra azért került sor, mert az ingatlan értékesítése, amelyből az I. rendű alperes a kölcsön összegét vissza akarta adni a részére, nem történt meg, ezért ő szeretett volna biztosítékot kapni a visszafizetésre.

[21] Az elsőfokú bíróság a 69. sorszámú részítéletével a kölcsönszerződések érvénytelenségének megállapítására, a végrehajtási jog és a jelzálogjog törlésére irányuló keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 1 274 898 forint, míg a IV. rendű alperesnek 756 920 forint perköltséget.

[22] Döntését – a fellebbezéssel érintett részben – azzal indokolta, hogy „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:50. §-a nem fűzi a közös vagyonra a házastárs hozzájárulása nélkül kötött szerződésekhez a semmisség jogkövetkezményét. Jogszabályba ütközés miatt a házastárs hozzájárulása nélkül kötött szerződés ezért nem semmis, ebben a tekintetben tehát a felperes keresete nem megalapozott. A hozzájárulás hiányának a jogkövetkezménye legfeljebb a hozzá nem járuló féllel szemben a

hatálytalanság lehet, rosszhiszeműség és ingyenesség esetén. Megállapította továbbá, hogy jelen esetben nem az ingatlannal való rendelkezésről van szó, I. rendű alperes ugyanis nem a közös tulajdont képező ingatlan eladásáról, elajándékozásáról, haszonélvezet alapításáról döntött, hanem kölcsönszerződést kötött a III., illetve IV. rendű alperessel és a nem teljesített kölcsönszerződés következményeként indult ellene végrehajtási eljárás. A végrehajtási jog kizárólag az I. rendű alperes tulajdoni illetőségére van bejegyezve, illetve a IV. rendű alperes javára jelzálogjog is az I. rendű alperes tulajdoni illetőségén került alapításra. Az I. rendű alperes a IV. rendű alperessel szemben fennálló tartozást külön adósságként kéri elszámolni, így az a felperest nem terheli, míg a III. rendű alperessel szemben fennálló tartozás közös vagyoni jellege az eljárás további szakaszában vizsgálendő. Mivel pedig a jogszabály az érvénytelenség jogkövetkezményét nem fűzi a házastárs hozzájárulása nélkül kötött ügyletkez, így akkor sem állapíthatja meg a bíróság a semmisséget, ha bizonyítási eljárás eredményeként a hozzájárulást az I. rendű alperesnek nem sikerül bizonyítania, az volt az álláspontja, hogy a bizonyítás lefolytatását megelőzően részítélettel lehet határozni ezen kereseti kérelem tekintetében. A végrehajtási jog és a jelzálogjog törlésére irányuló keresetet illetően a döntése indokolásában visszautalt „A házasságról, a családról és a gyámságról” szóló 1952. évi IV. törvény hatálya alatt kialakult bírói gyakorlatra, amely korábban sem fűzte az érvénytelenség jogkövetkezményét a házastárs hozzájárulása nélkül kötött ügyletekhez, csupán a szerződések házastárssal szembeni hatálytalanságát lehetett megállapítani a fedezetelvonó szerződés szabályai alapján. Kifejtette azt is, hogy a jelenlegi Ptk. szabályozás a Kúria által kialakított korábbi gyakorlattal egyező. A felperes a szerződések érvénytelenségének jogkövetkezményeként kérte – járulékos jellegként – a végrehajtási jog és a jelzálogjog törlését, azonban az volt az álláspontja, hogy a végrehajtási jog törlése nem az érvénytelenség jogkövetkezménye, az csupán a végrehajtás megszüntetése iránti nemperes, illetve peres eljárás következményeként szüntethető meg, a végrehajtás megszüntetése nélkül ugyanis nem lehet rendelkezni a végrehajtási jog törléséről. A felperest pervesztessége folytán kötelezte a III-IV. rendű alperesek költségének a megtérítésére, míg az eljárási illeték viseléséről és az I. rendű alperesnek járó perköltség összegéről az elsőfokú bíróság az eljárás befejezését követően határoz.

[23] Az elsőfokú bíróság részítélete ellen a felperes fellebbezett, melyben elsődlegesen az elsőfokú részítélet megváltoztatását és a két kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte. Másodlagosan kérte az elsőfokú részítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését, továbbá mellőzni kérte a III-IV. rendű alperesek javára megállapított perköltségben való marasztalását.

[24] Vitatta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját. Arra hivatkozott, hogy a Ptk. családjogi rendelkezéseiből lesűrhető az a következtetés, hogy a jogalkotó törekszik olyan rendezés megalkotására, amely a házastársak egységes akaratát, döntéseinek lehetséges egységes irányát preferálják. A jogalkotó álláspontja szerint a Ptk. 4:48. §-ában a vagyontársasági tételek közül külön kiemelte a házastársi közös lakásra vonatkozó szabályokat, amely szerint a vagyontársaság fennállása alatt és annak megszűnésétől a közös vagyontársaságig terjedő időben a házastárs hozzájárulása nélkül nem rendelkezhet a házastárs, a házastársak tulajdonában lévő, a házastársi közös lakás magában foglaló ingatlannal. Álláspontja az volt, hogy a rendelkezés nem csak átruházást, birtokba adást, hanem megterhelést is jelent. A Ptk. 6:95. §-a általános szabályként fogalmazza meg a jogszabályba ütközés tényének érvénytelenségi (semmisségi) konzekvenciáját, míg a Ptk. 4:48. §-a állítja fel azt a jogszabályi tilalmat, amelynek megszegése a semmisség

bekövetkezését váltja ki. Azzal érvelt, hogy a közös vagyon megosztásáig a saját névre bejegyzett tulajdoni rész is közös vagyont képez. Ugyanakkor a Ptk. 4:50. §-a szerinti hatálytalansági konstrukció az érvénytelenségi jogkövetkezménytől gyengébb, több szubjektív elemet is tartalmazó, felperesre kedvezőbb megléte szükséges ahhoz, hogy a meglévő, társadalmilag elvárt reparáció bekövetkezhessen.

[25] Másodlagos fellebbezési kérelme indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság – eltérő jogi álláspontja miatt – nem folytatta le az érvénytelenség megállapításához szükséges bizonyítást, enélkül pedig megalapozott döntést nem lehet hozni. Az anyagi pervezetés körében nem tájékoztatta egzakt pontossággal álláspontjáról a feleket, így nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy akár másodlagos kereseti kérelemmel érvényesítse az esetleges hatálytalansági jogcímen alapuló igényét. Kérte, hogy az ítéltábla teremtsen meg az eljárási lehetőségét a jogvita megalapozott elbírálásához, a felajánlott bizonyítás lefolytatásához.

[26] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú részítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

[27] Álláspontja szerint a Ptk. 4:48. § szerinti, a közös lakásra vonatkozó rendelkezést nem a Ptk. általános kötelmi érvénytelenségi szabályai alapján, hanem speciális családjogi szabályozás szerint kell elbírálni, melyre hivatkozással helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a semmisség megállapítására nincs lehetőség, döntése megalapozott volt. Megjegyezte; következetesen vitatta, hogy a felperes nem tudott a két kölcsönről, ezt azonban az elsőfokú bíróságnak a jogi álláspontja miatt már nem kellett értékelnie.

[28] A másodlagos fellebbezési kérelem vonatkozásában azzal érvelt, hogy mind ő, mind a III-IV. rendű alperes is több alkalommal hivatkozott a hozzájárulás nélkül kötött szerződések Ptk. szerinti jogkövetkezményeire. Az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében, a 2025. március 20-án megtartott tárgyaláson külön felhívta a felperes figyelmét a kereset pontatlanságára (36. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) ennek ellenére a felperes volt az, aki több alkalommal határozottan megismételte a semmisséggel kapcsolatos álláspontját a Ptk. kötelmi szabályaira hivatkozással. A bíróságnak a jogi képviselővel eljáró felperes által előterjesztett keresettel kapcsolatban pedig semmiféle figyelmeztetési, tájékoztatási kötelezettsége nem áll fenn ateckintetben, hogy a kereset helytelen jogcímen vagy az anyagi jogszabályok helytelen értelmezése alapján került előterjesztésre. Az elsőfokú bíróság részletes indokolásában kitért arra is, hogy miért nem folytatott le bizonyítást, így az ügyben eljárási szabálysértés ez okból sem történt. Kérte jogi képviselője másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjának a vonatkozó jogszabály alapján történő megállapítását.

[29] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[30] A III. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú részítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Ptk. nem fűzi a hozzájárulás hiányában kötött szerződéshez az érvénytelenség jogkövetkezményét, a családjogi, speciális jogszabályi rendelkezések ugyanis a szerződés másik félre vonatkozó hatálytalanságát írják elő. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetési kötelezettségének eleget tett, azonban a felperes az anyagi

pervezetés ismeretében sem változtatott keresetén, prejudikálásra pedig az elsőfokú bíróságnak nem volt lehetősége. Kérte a felperes másodfokú eljárással felmerült perköltségének megfizetésére kötelezését „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről” szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-ának (1) bekezdésének rendelkezése alapján azzal, hogy jogi képviselője áfa mentes.

[31] A IV. rendű alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Költségigényét az Ükr.-re alapította azzal, hogy jogi képviselője áfa körbe tartozik.

[32] A fellebbezési ellenkérelmében megismételte az érvénytelenség megállapíthatóságával összefüggésben az elsőfokú eljárásban kifejtetteket. Az álláspontja az volt, hogy ha bizonyítást nyert volna az elsőfokú eljárás során az, hogy a felperes az ügylethez nem járult hozzá, abban az esetben is a jogkövetkezmény nem a szerződés érvénytelensége lett volna jogszabályba ütközés miatt, hanem elsődlegesen a szerződésből eredő kötelezettségekért ő nem felelt volna. Abban az esetben pedig, ha a szerződő fél rosszhiszeműsége bizonyításra került volna, a szerződés hatálytalansága merülhetett volna fel jogkövetkezményeként. Az elsőfokú bíróságnak azonban a jogvita eldöntése kapcsán bizonyítási eljárást – jogi álláspontja miatt – nem kellett lefolytatnia. A rendelkezési joggal összefüggésben megismételte azt az álláspontját, hogy a kölcsönszerződés megkötése nem minősül a közös vagyonnal való rendelkezésnek. A szerződéskötéskor az I. rendű alperes nem az ingatlannal vagy egyéb házastársi közös vagyonba tartozó vagyontárggyal kapcsolatos rendelkezést tett, hanem kizárólag egy polgári jogi jogügyletet kötött, sőt ellenkérelme szerint azt külön adóssággként kérte elszámolni is. Nem került sor az ingatlan átruházására, használatának, haszonszerzési jogának átengedésére, sőt magának a kölcsönszerződéssel annak megterhelésére sem. Megítélése szerint nincs mód a részítélet hatályon kívül helyezésére sem, hiszen a jogi képviselővel eljáró felperes a perfelvételi szakban változatlanul tartotta fenn az érvénytelenségre vonatkozó kérelmét, keresetet nem változtatott, így a felajánlott bizonyítás lefolytatása és az eljárás megismétlése teljes mértékben szükségtelen.

[33] A felperes az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételében hangsúlyozta, hogy a fellebbezésében részletesen kiemelte a Ptk. 4:48. §-ában a házastársi közös lakásra vonatkozó rendelkezéseket, amely a házastársi közös lakás privilegizált helyzetét igyekszik megteremteni. Az alperesek pedig lényegében gondosan kerültek ezen kereseti kérelmei tárgyának, azaz a házastársi közös lakás kiemelt jelentőségének és jogilag külön szabályozásának jelentőségét.

[34] Az ítéltábla a felperes fellebbezését „A polgári perrendtartásról” szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 376. §-a alapján – az (1) bekezdésben foglalt feltételek hiányában – tárgyaláson kívül bírálta el.

[35] A felperes fellebbezése nem alapos.

[36] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és ellenkérelmek korlátait [Pp. 370. § (1) bekezdése], nem észlelt ugyanis olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést, amely a Pp. 370. §-a (2)-(4) bekezdései alapján erre okot adott volna. Ezért nem érintette az elsőfokú ítéletnek a jelzőlogó törlésére

vonatkozó rendelkezését, minthogy arra a felperes fellebbezést nem terjesztett elő, kizárólag abban foglalt állást, hogy az elsőfokú bíróság részítéletének hatályon kívül helyezése a felperes fellebbezésében kifejtett okok miatt indokolt-e, illetve, hogy a felperes érvelése alapul szolgál-e a 2019. április 29-ei és 2018. január 3-ai szerződések érvénytelenségének megállapítására.

[37] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a felperes a keresetét az I. rendű alperesnek, a III-IV. rendű alperesekkel kötött kölcsönszerződések érvénytelenségére alapította, mely érvénytelenséget arra vezetett vissza, hogy a volt házastársak közös vagyonának megosztása nem történt meg, annak megtörténteig pedig az I. rendű alperesnek nem volt az ő hozzájárulása hiányában rendelkezési joga a közös vagyon megterhelésére.

[38] Az ítéltábla mindenekelőtt a felperesnek a részítélet hatályon kívül helyezésre irányuló érveit vizsgálta, melyet nem talált alaposnak.

[39] A felperes elsődlegesen azt sérelmezte a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság az érvénytelenség megállapításához szükséges bizonyítási eljárást nem folytatta le.

[40] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal atekintetben, hogy a felek személyes előadása és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok elégségesek voltak a döntés meghozatalához, minthogy az elsőfokú bíróságnak lényegében egy jogkérdésben kellett állást foglalnia. Annak megállapítása pedig, hogy a II. rendű alperessel fennálló tartozás a felek belső jogviszonyában a volt házastársakat közösen terheli-e, a közös vagyon megosztása köréhez tartozó kérdés, ezért a felajánlott bizonyításra – az ítéltábla a később kifejtett érveire is tekintettel – a részítélet meghozatalához nem volt szükség.

[41] Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének hiányára vonatkozó érveit sem.

[42] A felperes alaptalanul állította, hogy az elsőfokú bíróság „egzakt pontossággal” nem tájékoztatta jogi álláspontjáról, emiatt nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy a másodlagos kereseti kérelemmel érvényesíthesse az esetleges hatálytalansági jogcímen alapuló igényét.

[43] A polgári jogi jogviszonyok alakítása a jogalanyok, adott esetben a felek magán autonómiáján nyugszik, melynek során önrendelkezési jogukat gyakorolva járnak el, amely a Ptk. rendező elve.

[44] A Pp. 2. §-a és a 4. §-ának (2) bekezdése alapján pedig a felperes jogosult dönteni arról, hogy az anyagi jog által védelemben biztosított érdekét, jogát érte-e olyan sérelem, amelyből adódó jogkövetkezmények érvényesítése céljából pert indít, a perben milyen tényállítást tesz, milyen bizonyítékot jelöl meg, milyen, az érdemi döntésre irányuló kérelmet terjeszt elő.

[45] A bíróság az anyagi pervezetését csak a felek előadása, indítványaik, a kereset-ellenkérelem kerete között, azokból kiindulva és azokra figyelemmel alkalmazhatja, az nem terjedhet ki a fél részéről elő nem terjesztett igényről való tájékoztatásra és nem jelenti a bíróság általános tájékoztatási kötelezettségét sem.

[46] A Pp. 237. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a fél perfelvételi nyilatkozata hiányos, nem kellően részletezett, vagy ellentmondó, a bíróság közrehat abban, hogy a fél perfelvételi nyilatkozatot teljeskörűen előadja, illetve annak hibáit kijavítsa. A (3) bekezdés értelmében a bíróság hozzájárul a jogvita kereteinek tisztázásához azzal, hogy a felek tudomására hozza, ha az általuk hivatkozott jogszabályi rendelkezést eltérően értelmezi; a rendelkezésre álló adatok alapján olyan tényről észlel, amelyet hivatalból kell figyelembe venni, vagy jogszabály szerint a kérelemhez nincs kötve, és lehetőséget biztosít a feleknek nyilatkozataik megtételére.

[47] A perbeli esetben az elsőfokú bíróság a fentiekben részletezett anyagi pervezetési kötelezettségét teljesítette. A 2025. március 20-i tárgyaláson az anyagi pervezetés körében tájékoztatta a felperest arról, hogy a III. és IV. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme vonatkozásában a jogcím megjelölése pontatlan, nem egyértelműen beazonosítható, majd a IV. rendű alperesi képviselő észrevétele alapján arról is, hogy a 2023. október 25-én érkezett keresetlevél 11. oldalának utolsó mondatában, a 12. oldal 7. bekezdésében írtak, mint tényelődás és jogi érvelés, valamint a jogcím egymással nem állnak összhangban (36. sorszámú jegyzőkönyv 18. oldal utolsó négy bekezdés). A felperesi az anyagi pervezetésre tekintettel a nyilatkozatra határidő biztosítását kérte, a 15 napos határidőn belül azonban keresetén nem változtatott.

[48] Az elsőfokú bíróságnak nem kellett tájékoztatnia a felperest a szerződések esetleges hatálytalanságáról, annál is inkább, mivel a felperes tudatában volt a jogintézmény mibenlétével, az érdemi tárgyaláson első nyilatkozata éppen arra irányult, hogy fenntartja azt a jogát, hogy a bizonyítás eredményéhez képest később, másodlagos keresetet terjesszen elő a szerződés hatálytalanságának megállapítása miatt (69. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldal).

[49] Az ítéltáblának – az alábbiakban részletezett – eltérő jogi álláspontja miatt egyébként a perben fel sem merülhetett a kölcsönszerződések hatálytalansága.

[50] Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek a kölcsönszerződések érvénytelenségének megállapítására vonatkozó fellebbezési kérelmét sem.

[51] Az I. rendű alperes 2019. április 19-én a III. rendű alperessel 2018. január 3-án a IV. rendű alperessel kölcsönszerződést kötött. A Ptk. 6:383. §-a szerint kölcsönszerződés alapján a hitelező meghatározott pénzösszeg fizetésére, az adós a pénzösszeg szerződés szerinti későbbi időpontban a hitelezőnek történő visszafizetésére és kamatfizetésére köteles. Az I. rendű alperes a kötelmekben adósként (kölcsönvevőként) szerepelt, és bár a Ptk. 4:48. §-a valóban kiemelt védelemben részesíti a házastársi közös lakást, azonban a perbeli esetben a kölcsönszerződések sem a közös vagyona, sem a házastársak közös lakására nem tartalmaztak semmilyen rendelkezést.

[52] A Ptk. 4:37. §-a szerint a házastársi közös vagyon ugyanis azon vagyontárgyak összessége, amelyet a házastársi vagyontársak esetében a házastársak a vagyontársak alatt együtt vagy külön-külön szereznek, kivéve amelyek a különvagyonukat képezik. Jóllehet a Ptk. védelemben részesíti a házastársak/volt házastársak esetében (Ptk. 4:47. §) a vagyontársak megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időszakban is a közös vagyont, a Ptk. 4:47. §-ának (1) bekezdésében írt eltérésekkel ugyanis ezen időszakban is megkívánja a felek együttes vagy a másik fél hozzájárulásával történő rendelkezést. A perbeli

kölcsönszerződések azonban, amelyek érvénytelenségére a felperes hivatkozott, nem tartalmaztak rendelkezést a volt házastársak közös vagyonára nézve, az utolsó közös lakásra sem. A szerződés érvénytelenségét pedig a szerződéskötéskori állapot szerint kell értékelés körébe vonni.

[53] Mivel közös vagyon hiányában a házastárs hozzájárulása fel sem merülhetett, a házastárs/volt házastárs hozzájárulása nélkül kötött szerződés joghatásai az adott ügyben nem voltak értelmezhetőek.

[54] A kölcsönszerződések érvénytelenségén kívül eső kérdés, hogy az I. rendű alperes a tartozásokat nem fizette meg, utóbb tartozáselismerő nyilatkozatokat tett, majd a kölcsönadók végrehajtást kezdeményeztek az adós ellen.

[55] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a felperes megváltás útján kéri a közös tulajdon megszüntetését, ezért annak akadályát nem képezi a III-IV. rendű alperesek végrehajtási, illetve jelzálogjoga, mindössze a megváltási ár egy részét a végrehajtási jog jogosultjai felé kell majd megfizetni.

[56] A per pedig a házastársi közös vagyon megosztása körében folytatódik, a későbbiekben kell tehát az elsőfokú bíróságnak a bizonyítás függvényében arról állást foglalnia, hogy a III. rendű alperes felé fennálló tartozás mennyiben terheli a közös vagyon.

[57] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – részben eltérő indokokkal – helybenhagyta a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint.

[58] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte az I., III-IV. rendű alperesek másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összegét a fellebbezés benyújtása szerint irányadó az Ükr. 2. §-a (2) bekezdésének utaló szabálya alapján alkalmazandó 3. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján állapított meg. Az ítéltábla a IV. rendű alperes esetében az Ükr. 5. §-ának (1) bekezdése alapján felszámította az ügyvédi tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét is.

[59] Az eredménytelen fellebbezése folytán a felperes az általa lerótt illetéket és a saját másodfokú perköltségét maga viseli.

Debrecen, 2025. december 18.

Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. a tanács elnöke – előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró, Dr. Riczu András s.k. bíró